

גמרא:

שנינו במשנה: מפנין אפילו ארבע וחמש קופות.

והוינן בה: **השתא חמש קופות מפנין** — **ארבע קופות מבעיא** למימר?

ומבארין: **אמר רב חסדא**: הכי פירושא דמתניתין:

מפנין רק **ארבע** קופות מתוך **חמש** קופות שבבית או מאוצר קטן, שאין בו אלא חמש קופות. לפי שאינו רשאי לפנות את מקום הקופות לגמרי, שמא יבחין בגומות בקרקע שתחתן, ויבא אז להשוות את גומות שבקרקע.

ורשאי לפנות אפילו **חמש** קופות **מאוצר** שהוא גדול, ונשארים בו קופות נוספות.

אך לא יפנה אלא חמש, ולא יותר, משום טרחה.

ומאי קאמר תנא "**אבל לא את האוצר**"? והא ליכא לפרושי שלא יגמור לפנות את כל הקופות שבאוצר, דזה כבר שמעינן לה מרישא, דתני "**ארבע מחמש**".

ללמדנו דין נוסף, שאם לא התחיל להסתפק מאוצר זה למאכלו או למאכל בהמתו לפני שבת — **לא יתחיל** להסתפק ממה שנמצא **באוצר תחלה**.

אבל לא מפנין את הטבל הודאי, שידוע שלא הופרשו ממנו תרומות ומעשרות.⁽³⁾

ולא מפנין את מעשר [ראשון] **שלא נטלה תרומתו**, שאינו ראוי לאכילה והרי הוא מוקצה.

ולא את מעשר שני והקדש **שלא נפרו**, שגם הם מוקצים.

וכמו כן **לא מפנין את הלוח**, מין קטנית שאינה ראויה לאכילה ללא בישול, אפילו לא לבהמה.

ולא את החרדל.

רבן שמעון בן גמליאל מתיר בלוח, לטלטלו בשבת, **מפני שהוא מאכל עורבין**. ובגמרא מבואר שהוא סובר שאף אדם שאין לו עורבין רשאי לטלטלו, כי הואיל ודרך העשירים לגדלו הוא חשיב "אוכל", ואינו בתורת מוקצה.

חבילי קש וחבילי עצים וחבילי זרדים, קנים רכים, הרי רק **אם התקינן**, הזמינן [רש"י לקמן קכח א] שיהיו עומדים **למאכל בהמה** — **מטלטלין אותן** בשבת.

ואם לאו, שלא הזמינן — **אין מטלטלין אותן**. משום שבדרך כלל עצים להסקה הם עומדים, וכיון שאין מסיקים בשבת הרי הם מוקצים. הילכך, בעי הזמנה [קרבן נתנאל קכח א אות א].

3. עי' תוס' לקמן קכח א דהא דאמרו בפרק כירה שטבל "מוכן" הוא, לאו היינו דשרי לטלטלו, אלא הני מילי לענין ביטול כלי מהיכנו, שלא החמירו בו כבטלטול בידיים.

3. עי' תוס' לקמן קכח א דהא דאמרו בפרק כירה שטבל "מוכן" הוא, לאו היינו דשרי